

Memurların Durumu Devletimize Yakışıyormu?

Emeklilikte yaşa takılanların, yaşla ilgili mağduriyetlerini önemli ölçüde kaldıran 7438 sayılı kanun Mart 2023'de yürürlüğe girdi. Doğal olarak hazırda bekleyen 2 milyona yakın vatandaşımız Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) hemen başvuruda bulundu. Büyük bir yığılma, işgücüne orantısız talep ve huzursuz sesler yükseldi. Şimdiye kadar dikkatleri çekmeyen memur sorunları SGK özelinde mercek altında belirdi.

SGK'nın yüzde 50 norm kadro eksiğiyle çalışması, KPSS atamalarında kendi branşında bekleyen mezunların yok sayılması, 4001 kodu yüzünden gelerek pervasızca kadro yakan fırsatçıların istismar alanına dönüşmesi, memurların neredeyse asgari ücret seviyesine inen taban maaşları ve düşük mesai ücretlerinin hoşnutsuzluğu, aynı kurumda çalışan işçi kadrolu personel ile aralarındaki görev/ücret uygunsuzluğu, 666 sayılı KHK sonrası azaltılan haklarının geçmeyen acısı ve buna benzer daha nice ayrıntılı sıkıntılar var.

Bu yazımda SGK dışında diğer kamu personelinin de yüzleştiği sorunlara dikkat çekmek istiyorum.

En başta maaş sorununu dile getirmek lazım. Çok değil bundan 8 yıl önce 2015'de vasıfsız işçiler için ödenecek en düşük maaş yani Asgari Ücret 1.000,54 TL iken ortalama memur maaşı 2.407 TL idi. Yani 2,41 kat fazlasıydı. 2023 yılına geldiğimizde 8.506 TL'ye yükselen asgari ücret karşısında, memur maaş ortalamasının 11.848'de kaldığını ve aradaki farkın da 1,39'a kadar gerilediğini görüyoruz. Bu rakamlar bize bütün memurların alım güçlerinin gerilediğini, eğitim ve deneyimle kazandıkları, KPSS gibi zor sınavlardan güçlükle seçilerek geldikleri kadroların emek değerinin iyice düştüğünü gösteriyor! Kaldı ki Yardımcı Hizmetler Sınıfı gibi memurların durumları daha da fena facia halini aldı! Önceden taşeron şirket işçisi olarak çalışan bazı kardeşlerimiz 2018'den itibaren kadrolu Sürekli İşçi olmaya başladığında ve İş-Kur üzerinden yenileri atandıklarında kazandıkları hak ve maaşlar, YHS grubu memurları çoktan geldi geçti! Kamu kurumlarında ekonomik ve psikolojik dengesizlikler yaygınlaştı. İş huzuru bozuldu.

Memur maaşlarının ülke genelinde düşmesi aynı şekilde emeklilerin de geçim sıkıntısı yaşamasına neden oldu. Asgari ücretten düşük emekli maaşı alan büyüklerimiz var! Asgari ücretlerde yapılan zamlara ve piyasada tırmanışa geçen fiyatlara bakılınca, bu yılın başında memur ve emekliler için yapılan yüzde 30'luk zammın etkisi saman alevi gibi kısa ve cılız kaldı! Hükümetin bütün çağrılara rağmen memur ve emeklilerini sefalete itmesi anlaşılır bir durum değildir. TÜİK makyajlı enflasyon verilerinin bile saklayamadığı bir gerçekle karşı karşıyayız! Kamu harçları ve vergilere gelen yüzde yüzün üzerindeki zamlar da bu gerçeğin ispatıdır. Zorunlu araç ve asansör muayene ücretlerine yapılan faş zamlar bile dikkate alındığında gerçek durum sansürsüz görülebilecektir.

İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerin dışında, şimdilerde deprem bölgesindeki kentlerde tırmanışa geçen ev kiralari da yaşanabilir olmaktan çıkmıştır. Asgari ücretin üzerine çıkan kiralar karşısında Hükümet yetkililerinin altı boş tembih ve ayıplama ifadelerinin dışında bir gelişme veya önlem alınmamış, insanlar açgözlü piyasa fırsatçılarının olmayan insafına terk edilmiştir! Büyükşehirler memurlar için adeta sürgün yerine dönmüştür. Üst makamlara verilen büyükşehir gösterge farkları daha yüksek oranlarda alt seviye memurlar için de mutlaka verilmelidir.

Aynı kurumda aynı işi yapan ama unvanı karmaşık, maaşları dengesiz kamu personeli bulunmaktadır. Ayrıca devletin bizzat kendi çıkardığı mevzuatın arkasından dolanircasına meşrulaştırarak yaygınlaştırdığı, hakka ve hukuka uymayan, mensuplarını mağdur eden, mesleki değer ve haysiyetlerini yok eden ücretli öğretmen/ekdersli meslek elemanı/fahri hoca/usta öğretici/EYS antrenörü gibi kadrosuz köleden beter, izin hakları verilmeyerek sefil edilen, emeklilik hakları eksiltelen, kısaca ücretli denilen kamu adına yüz karasına dönen personel grubu da vardır!

Düşünebiliyor musunuz? Öyle kamu personelimiz var ki; Öğretmen unvanı verip derslere sokuyoruz ama öğretmen kimliği vermeyip öğretmenevinden hizmet almasını bile yasaklıyoruz! Depremden zarar gören öğretmen listelerine adlarını yazmıyoruz ama terörden şehit olunca okullarımıza isimlerini veriyoruz! Meslek öğretirken Usta Öğreticilere Hocam Allah razı olsun diyoruz ama özlük haklarına gelince siz kimsiniz diyoruz! Kur'an öğretmesi için çocuklarımızı Fahri Hocalara emanet ediyoruz ama meşru kadrolarını vermekten ısrarla imtina ediyoruz. Aile Bakanlığındaki hemen her işte kadın-erkek meslek uzmanlarını çok düşük ekders ücreti tabanlı maaşla çalıştırıyoruz, halkımıza aile desteği vermelerini istiyoruz ama kendi aileleri için ölüm, hastalık, doğum, süt gibi izinleri vermiyoruz! Aralarında Milli sporcularımız da bulunan, gençlerimizi sporla tanıştıran EYS Antrenörlerimizi tepe tepe kullanıyor ama en basit kadro ve özlük haklarından mahrum bırakıyoruz!

Bir kısım taşeron personelimiz de var ki durumları yedi düvel destan olur! Taşerona kadro denilerek ilan edilen ama ne yazık ki Belediye Şirketlerinde sahipsiz işçi kalan kardeşlerimiz var. Kadrosuz işçilere kıyafet verilerek yasalara aykırı şekilde çakma İtfaiye, çakma Zabıta gibi çalıştırılan, görevde şehit olduklarında düz ölü sayılan dertli taşeronlarımızdır onlar. 1000 yıllık sağlıkçıları bile mesleğinden koparıp ASM Grup Elemanı ucubesine çeviren tuhaf uygulamalarımız var! Taşeron derdinin girmediği kurum neredeyse yok gibi.

Güvenlik kuvvetlerimiz arasında mağdur kalan, kendilerini yeterince ifade edemedikleri için göz ardı edilen kahraman Güvenlik Korucularımız ve Uzman Çavuşlarımız var mesela. Onların durumunu da ayrı yazılarda işleyeceğim kısmetse.

Özetle söylemek gerekirse, kamuda çalışan ücretli, taşeron, memur tüm personelin kapsamlı bir reform ile standart hale getirilmesi, maaş seviyelerinin eğitim, deneyim, liyakat ve hiyerarşik düzene göre yeniden yapılandırılması, çalışan memurların ve emeklilerin asgari ücret karşısında eriyen maaşlarının acilen iyileştirilmesi gereklidir. Devlet kendi personelinin hakkına riayet etmez ve koruyamazsa halkından ne kadarını bekleyebilir?

Kamu Hizmetleri akma Kadrolarla Yürütülemez!

Milletimizin, hemen her iş ve süreçte en kolay ve kestirme yolu bulup çıkarma yeteneği, bürokrasi üzerinden kamuya sirayet edince kötü ve bulaşıcı bir hastalığa dönüşüyor!

Mevzuat zorluğu ve karar alma süreçlerindeki uzamalardan sıkılan bürokratlarımız, özel şartlara binaen verilen ruhsatları bağlamından çıkararak adeta takla attırıyor ve devletin kendi kurallarına karşı by-pass yolları açıyorlar!

Bunun en tipik örneğini Aile Bakanlığında görüyoruz! Yetiştirme yurtlarındaki evlatlarımızın eksik kalabilen derslerine dışarıdan takviye için düşünülen ekders ücreti karşılığı geçici öğretmenlik hizmeti ruhsatını altüst ederek; hemşire, sosyal hizmet uzmanı, psikolog, büro elemanı gibi farklı mesleklerden personeli 8-5 mesai sistemine göre istihdam ediyorlar! Görüntüde sadece ekders hizmeti yer aldığından normal maaşlarını vermiyor, izin ve rapor gibi en temel çalışan haklarını kullandırmayıp büyük bir emek sömürsüne, modern zaman köleciliğine imza atıyorlar!

Ekdersli, ücretli, fahri hoca, usta öğretici adları altında devletin kendi kurallarına ve İş kanunu ruhuna aykırı uygulamaları Milli Eğitim Bakanlığının okul ve Halk Eğitim Merkezlerinde, Diyanetin Kur'an Kurslarında, Gençlik ve Spor Bakanlığının EYS Antrenörlerinde de görüyoruz! Bu grupların hepsi iş güvenceleri olmadan, mesleklerinin izzet ve şerefine yakışır seviyede kadrolu memurlar gibi maaş alamadan, yıllık izin, doğum, süt, ölüm, hastalık gibi en temel izin ve rapor haklarından mahrum şekilde, mobbing baskısıyla çalışmak zorunda bırakılıyorlar! Devletimiz Ücretli Öğretmenlere yetki verip çocuklarımızın başında sınıfa alıyor ama öğretmen kimliğini teslim ederek Öğretmenevi gibi tesislere girmesini uygun bulmuyor! Güya geçici ihtiyaçlar için tahsis edilen bu statüden 20 yıldır çalışıp emekli olacak kadar uzatılanlar var! Üstelik emekli bile olamıyorlar, çünkü prim günleri aşırı eksik kalıyor! Anlayacağınız bu kadroların hepsi "akma" çözümlerle hem saygınlığını yitiriyor hem de mensuplarını

aşırı derecede mağdur ediyor!

Kamuda çakma memur çözümleri ile iş yapmanın en yaygın şekli taşeron sistemidir! Sizin normal kıyafetiyle tam yetkili sandığınız İtfaiye, Zabıta, Hemşire, Ebe, Mühendis gibi arkadaşlar aslında imza yetkileri, iş güvenceleri, kanuni sorumlulukları tam olmayan çakma memurlar olabilir! Zabıta olarak görev yaparken müdahale ettiğinde vatandaşa karşı yetki aşımında bulunan, can güvenliği risk altında görev yapan zabıta var! Bizzat hazırladığı projenin altına yetkili olarak imza koyamayan mühendis olur mu?

Taşeron sistemi, neredeyse insanlık tarihi kadar eski olan ebe-hemşirelik mesleklerini dahi değersizleştirerek, ASM Grup Elemanı adıyla kimliksiz bir ucubeye çevirmiştir! Sağlık Bakanlığı asli görevi olan sağlık hizmetini Aile Hekimlerine taşeron sözleşmesiyle devrettiği gibi, sağlık hizmetinde çalışacak olan ebe, hemşire, büro elemanı gibi meslek mensuplarını da ASM Grup Elemanı adıyla alt taşerona bağlamış, tamamını Cari Giderler çuvalına tıkmıştır! Yılların sağlık personeli artık sağlıkçı bile değil Grup Elemanı adıyla çağrılmaktadır. Böyle olunca işyeri huzuru ve mesleki saygınlık kalır mı?

Taşeron sistemi kamunun her yerinde çalışanlar için birer facia tablosuna dönmüştür! Çakma kadrolar şeklinde istihdam edildikleri için mesleki görev ve yetkilerini tam icra etmeleri asla mümkün olmamaktadır. Mesela karayollarında bütün asli iş ve görevleri yaptıkları halde işçiler fiilen yok sayılmakta, hak ettikleri özlük haklarından mahrum bırakılmakta ve "müşavirlik" ihaleleri altında emekleri ziyan edilmektedir.

Çoğunluğu Belediyelerde olmak üzere taşeron kadro hastalığından mustarip 873 bin personel olduğu söyleniyor. Hemen her bakanlık ve kurumda olmakla beraber, aşağıdaki başlıklarda toplanıyorlar:

Madde 83 /2 numaralı alt bendi Danışmanlık, HBYS, Çağrı Hizmetleri,
Madde 127 yüzde 70 engeline takılanlar,
Madde 24 Belediye şirket çalışanları ve il özel idareler,
2019 yılında işten çıkartılan belediye şirket elemanları ve sözleşmeli memurlar,
Madde 18: 4 Aralık mağdurları,
Sağlık Bakanlığı ASM Grup Elemanları
Vakıfbank güvenlik personeli

Gördüğünüz gibi taşeron şartlarının korumasızlığından dolayı 2019 yılında işten çıkarılan sözleşmeli Belediye işçi ve memurları da var. Siyasetin kavgasına kurban edilen emekçilerden bahsediyoruz. Bu insanların işlerine bir şekilde geri alınacakları sözü Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından bu yılın Ocak ayında ilan edilmişti. Hepsi umut ve endişe ile bu sözün yerine gelmesini bekliyor.

Taşeron sistemi nitelikli kamu hizmet meslekleri için kötü ve zararlı bir hastalıktır! Hizmetin sağlığını, kalitesini ve güvenilirliğini düşürür. Vatandaşın muhatap olduğu kişi ile belgede imzası olanların aynı olmadığı sahtecilik kokan şaibeli işlere yol açar! Bu usul kamu meslekleri için derhal terk edilmelidir.

Kadim devlet geleneğimize çakma ve yetkisiz kadrolarla hizmet vermek yakışmaz. Devletimiz, hizmetini gördürdüğü taşeron veya ücretli tüm personelin hakkını tam olarak verebilecek güçte ve zenginliktedir Elhamdulillah! Basiretsiz bürokratların insan onur ve haysiyetiyle uyuşmayan cin fikirli vicdansız çözümlerine, yetki verdiğimiz siyasiler artık kulak tıkamayı ve doğru usulle çözüm istemelerinin zamanı çoktan gelmiştir!